

KESTÄVÄSTI
KASVAVA SUOMI

**Veronmaksajain Keskusliiton ohjelma
verotuksen ja julkisen talouden
kehittämiseksi vuosina 2012-2015**

17.1.2011

1. VEROPOLITIIKAN JA FINANSSIPOLITIIKAN PÄÄLINJA 2012-2015

2. JULKINEN TALOUS KESTÄVÄKSI RAKENTEITA UUDISTAMALLA JA MENOJA HILLITSEMÄLLÄ

Julkisen talouden kestävyysohjelman pohjana rakenneuudistukset	4
1) Kuntatalouden tuottavuusohjelma ja menokehukset.....	5
2) Työurien pidentäminen	6
3) Verotukseen tuottoneutraali rakenneuudistus	7
4) Valtiontalouden vakauttaminen.....	8

3. VEROTUKSEN KEHITTÄMINEN

Ansiotulojen veroja kevennetään tuntuvasti alentamalla tuloveroasteikkoa ja korottamalla työtulovähennystä.....	10
Eläkkeiden verotukseen täsmäoikaisu väliinputoajille	11
Yhteisövero 24%, pääomatulovero 30%, alle 1000 euron pääomatulot verovapaiksi	12
Osinkoverouudistus: normaalituotto verotetaan yhteen kertaan, tuotossa riskilisiä	13
Korkovähennys säilytetään, tasoon maltillinen viilaus.....	14
Kotitalousvähennys vakiinnutetaan taantumaa edeltäneelle tasolle	15
Yleinen arvonlisävero 25%, alennetut verokannat 15% ja 11%.....	15
Terveys- ja ympäristöhaittoihin kohdistuvia valmisteveroja korotetaan	16
Perintöveroihin helpotusta useimmille	17
Kiinteistöverot jätetään kuntien päätettäväksi.....	18
Pankkien vakaussmaksu otetaan käyttöön.....	18

4. VERONMAKSAJAN OIKEUSTURVA

Veronmaksajan velvoitteita ei saa lisätä verotusta kehitettäessä	20
Verohallinnon neuvonta- ja ohjaustehtävää on tehostettava	20
Yrityksiä tuettava tietojen ja verojen keräämisessä, ei rangaistava.....	21
Verotuksen on oltava ennustettavaa	22
Verotuksen on oltava oikeudenmukaista.....	22
Verotus kerralla oikein	23

I. Veropolitiikan ja finanssi- politiikan päälinjat 2012-2015

Suomalainen hyvinvointiyhteiskunta voi säilyttää elinvoimansa vain sillä edellytyksellä, että talouden elpyminen jatkuu lähivuosina. Kasvu on koetun syvän taantuman jäljiltä yhä hataralla pohjalla. Finanssipolitiikan on siksi oltava vuosina 2012-2015 määrätietoisena kasvuhakuista.

Kasvuhakuinen finanssipolitiikka ei voi olla liian kireää lyhyellä aikavälillä. Jos finanssipolitiikkaa kiristetään lähivuosina liian nopeasti ja voimakkaasti, on vaarana talouskasvun tyrehtyminen uudelleen ja myös myönteisen työllisyyskehityksen hiipuminen. Tämä vaikeuttaisi julkisen talouden pitkän aikavälin kestävyysongelmien ratkaisemista.

Vuoden 2009 jyrkkä taantuma supisti kansantuotetta kahdeksan prosenttia. Talous saatiin käännettyä vuonna 2010 ripeästi uuden kasvun alkuun, mutta talouden pohja on yhä hauras. Vuonna 2011 kasvun jatkuminen on paljolti viennin elpymisen varassa, sillä kansalaisten ostovoimakehitys on vaisua.

Vuosina 2012-2015 talouskasvua ei voida laskea enää pelkän viennin vedon varaan. Jotta myönteinen talouskehitys ja työllisyyden paraneminen voivat jatkua, tarvitaan välttämättä lisää aktiivisuutta myös kotimarkkinoilla. Yksityisen sektorin kysyntä ja kasvuedellytykset on turvattava.

Kotimaiseen kysyntään pohjaavalla terveellä talouskasvulla ei saa ensi vaalikaudella leikata siipiä verotuksen kokonaistasoa kiristämällä. Verotuksen rakennetta uudistettaessa jotkin verot kevenevät ja toiset kiristyvät, mutta kokonaisveroaste on syytä pitää vakaana, jotta yksityisen kulutuksen ja investointien kasvulle jää riittävästi tilaa. Verotuksen tuottoneutraalilla rakenneuudistuksella edistetään työllisyyttä, tuottavuutta ja talouskasvua.

Valtiontaloutta on hoidettava huolella ja valtion päätösperäiset menot on pidettävä tehokkaasti kurissa. Tavoitteena tulee olla valtion velan kansantuoteosuuden kääntäminen laskuun vuoteen 2015 mennessä. Valtiontalous tasapainottuu vuosina 2012-2015 ensisijaisesti talouskasvun tuottamalla kasvavilla verotuloilla sekä säästöillä suhdanneriippuvissa menoissa.

Menojen kasvun rajoittamisen ankkuriperiaatteeksi sopii valtion perusmenojen (menot pl. korot) tason reaalin jäädyttäminen vaalikaudeksi. Valtion menojen mitoituksen pohjaksi on syytä ottaa maaliskuussa 2011 päivitettävät budjettikehykset. Lisäsäästöjen tarve ja mitaluokka vahvistetaan vaalikauden alkaessa tuoreiden tilastojen ja päivitettyjen suhdannearvioiden pohjalta.

Julkisessa taloudessa nähtävissä oleva pitkän aikavälin kestävyysvaje johtuu lähes pelkästään väestörakenteen muutoksesta aiheutuvasta ikäsidonnaisten menojen kasvupaineesta, joka rasittaa valtion lisäksi erityisesti kuntataloutta ja työeläkejärjestelmää.

Tämä kestävyysvaje on purettavissa vain rakenneuudistuksilla, joilla vaikutetaan muun muassa kuntapalvelujen tuottavuuteen, työurien pituuteen ja työllisyysasteeseen. Nämä julkisen talouden kestävyttä parantavat rakenneuudistukset on syytä aloittaa määrätietoisesti vuosina 2012-2015.

2. Julkinen talous kestäväksi rakenteita uudistamalla ja menoja hillitsemällä

JULKISEN TALOUDEN KESTÄVYYSOHJELMAN POHJANA PITKÄN AIKAVÄLIN RAKENNEUUDISTUKSET

Julkisessa taloudessa nähtävissä oleva pitkän aikavälin kestävyysvaje johtuu lähes pelkästään väestörakenteen muutoksesta aiheutuvasta ikäsidonnaisten menojen kasvupaineesta seuraavien viidenkymmenen vuoden aikana.

Kestävyysvajeeseen on siksi mahdollista tehokkaasti puuttua vain rakenneuudistuksilla, joilla puretaan pitkäjänteisesti niitä menopaineita, joita väestön ikääntymisestä aiheutuu.

Kestävyyttä lisäävät rakenneuudistukset on aloitettava määrätietoisesti vuosina 2012-2015. Pysyvillä rakenneuudistuksilla on mahdollista purkaa tehokkaasti laskennallista kestävyysvajetta, sillä ne vaikuttavat koko kestävyyslaskelman ajan eli vuoteen 2060 asti.

Hyvä veropolitiikka parantaa julkisen talouden kestävyyttä, jos se edistää tuottavuuden parantumista ja työllistävää talouskasvua. Siksi verotuksen tuottoneutraali rakenneuudistus, jolla tavoitellaan näitä vaikutuksia, on tärkeä osa julkisen talouden kestävyysohjelmaa.

Julkisen sektorin toimintatapoja ja palvelujen vaikuttavuutta on tarkasteltava ja kehitettävä kaikilta osin toiminnan järjeistämiseksi ja tehostamiseksi. Valtion ei pidä lisätä kunnille uusia tehtäviä.

Valtiontalouden tasapainottaminen on myös yksi osa julkisen talouden kestävyden parantamista. Pelkästään valtion toimin kestävyysvajetta ei ole kuitenkaan mahdollista poistaa. Kuntatalous ja työeläkkeiden rahoitus on saatettava pitkäjänteisesti kestäväksi tolalle, koska niillä on ratkaiseva merkitys myös koko julkisen talouden kestävyden kannalta.

■ **Julkisen talouden kestävyysohjelmalla saatetaan julkinen talous kestäväksi uralle**

■ **Julkisen talouden kestävyysohjelma koostuu neljästä osasta:**

- 1) Kuntatalouden tuottavuusohjelma ja menokeyhket
- 2) Työurien pidentäminen
- 3) Verotuksen tuottoneutraali rakenneuudistus
- 4) Valtiontalouden vakauttaminen

I) KUNTATALOUDEN TUOTTAVUUSOHJELMA JA MENOKEHYKSET

Kuntapalvelujen tuottavuuden parantaminen on tehokkain tapa purkaa julkisen talouden pitkän aikavälin kestävyysvajetta. Jos kuntapalvelujen tuottavuus paranee 1/3 prosenttia vuosittain, pienenee julkisen talouden laskennallinen kestävyysvaje prosentin kansantuotteesta eli noin kaksi miljardia euroa.

Kestävyyslaskelmissa on pohjaoletuksena kuntapalvelujen tuottavuuden pysyminen täysin muuttumattomana. Näin heikkoon tuottavuuskehitykseen ei voida tyytyä. Jo pelkästään teknologinen kehitys avaa runsaasti mahdollisuuksia kuntapalvelujen tuottavuuden parantamiselle tulevina vuosikymmeninä. Myös töiden organisointia ja palvelujen tuotantotapoja uudistamalla on saatavissa huomattavia parannuksia tuottavuuteen.

Eläköityminen on kunnissa lähivuosina voimakasta. Tämä on kuntien kannalta sekä uhka että mahdollisuus. Yhtäältä työmarkkinoiden kiristyminen tekee korvaavien työntekijöiden rekrytoinnin entistä vaikeammaksi. Toisaalta työvoiman vaihtuvuus ja luonnollinen poistuma helpottavat tarvittavien uudistusten tekemistä. Kuntien on käytettävä tilaisuus hyväksi.

Kunta-alan työvoiman määrän pitäminen seuraavat kymmenen vuotta nykyisellä noin 460 000 henkilön tasolla edellyttää tuottavuuden parantamista noin prosentilla vuosittain. Vähintään tähän tuottavuuskehitykseen on päästävä, mikäli kuntatalous halutaan pitää kansantaloudellisesti kestävällä uralla.

Kuntien välillä on suuria eroja kuntapalvelujen tuottavuudessa ja tuotantokustannuksissa. Parhaita käytäntöjä levittämällä ja tuotantotapoja ja organisaatioita uudistamalla on pystyttävä parantamaan kuntapalvelujen tuottavuutta ilman, että tingitään kansalaisten tarvitsemien palvelujen laadusta ja saatavuudesta.

Kunnallisen palvelutuotannon kehittämisessä tärkein lähtökohta on asiakas ja hänen saamansa palvelu. Tuottavuuden parantaminen asiakaslähtöisesti tarkoittaa sitä, että hallintoa, organisaatioita ja tuotantotapoja on kehitettävä tarpeen mukaan. Usein tämä tarkoittaa moninkertaisen ja päällekkäisen hallinnoinnin vähentämistä esimerkiksi kuntaliitosten kautta.

Kuntien taloudenpito on ollut jatkuvasti aivan liian lyhytnäköistä ja myötäsyyllistä. Verotulojen voimakas kasvu hyvinä vuosina on säännönmukaisesti johtanut myös kuntien menojen rajuun lisäämiseen, jolloin puskuria taantumien varalle ei synny. Talouden heikkenemiseen on sitten vastattu veroja korottamalla.

Tämä menojen lisäysten ja veronkorotusten päättämätön kierre on katkaistava. Kuntien menojen kasvun hallinta on varmistettava tuomalla myös kunnille vastaava menokehysmenettely, kuin on jo nyt käytössä valtiolla.

- **Kuntien menotaloudessa otetaan käyttöön vastaava kehysmenettely kuin valtiolla. Kuntien saamien valtionosuuksien mitoituksen pohjaksi otetaan kehysten mukaiset menot. Kehyksessä huomioidaan kuntapalveluille asetettavat tuottavuustavoitteet.**
- **Kuntien tuottamien palvelujen tuottavuuden parantamiselle asetetaan vähimmäistavoitteeksi 1,0 prosenttia vuosittain, mikä pienentää laskennallista kestävyysvajetta kolme prosenttia kansantuotteesta eli noin kuusi miljardia euroa.**
- **Tuottavuutta parannetaan asiakaslähtöisesti. Kuntien hallintoa, organisaatioita ja tuotantotapoja uudistetaan tällöin tarpeen mukaan muun muassa kuntaliitosten avulla.**

2) TYÖURIEN PIDENTÄMINEN

Työurien pidentäminen on hyvinvointipalvelujen tuottavuuden parantamisen ohella toinen keskeinen rakenteellinen keino parantaa julkisen talouden pitkän aikavälin kestävyyttä.

Kestävyyslaskelmissa on pohjaoletuksena keskimääräisen työuran pidentyminen vain kahdella vuodella seuraavien viidenkymmenen vuoden aikana. Kun keskimääräisen eliniän odotetaan kasvavan huomattavasti tätä enemmän, ei oletusta voi pitää kunnianhimoisena. Yksi vuosi lisää keskimääräiseen työuraan pienentää julkisen talouden laskennallista kestävyysvajetta prosentin kansantuotteesta.

Työikäisen väestön kääntyminen laskuun merkitsee sitä, että työmarkkinoilla on lähivuosina entistä enemmän kysyntää työntekijöille. Mikäli myös työn tarjonta on riittävää, edellytykset työurien selvälle pitenemiselle ovat olemassa. Tämän kannalta on tärkeää, että myös nuoret pääsevät työuralle ja siirtyvät ripeästi opinnoista työelämään.

Työurien pidentämisessä keskeistä on parantaa eri tavoin työnteon houkuttavuutta ja kannustimia. Työntekoon kohdistuvan verotuksen keventäminen edistää osaltaan työurien pidentämisen tavoitetta. Myös työelämän yleinen kehittäminen, työhyvinvoinnista huolehtiminen ja työkykyä ylläpitävä toiminta ovat tärkeitä. Työeläkejärjestelmän jatkuvan kehittämisen tulee tukea tavoitetta pidemmistä työurista.

- **Keskimääräisiä työuria pidennetään parantamalla työnteon taloudellisia kannustimia, lisäämällä työelämän houkuttavuutta, kehittämällä työeläkejärjestelmää sekä edistämällä työhyvinvointia ja työkykyä.**
- **Tavoitteeksi asetetaan keskimääräisen työuran piteneminen neljällä vuodella seuraavien viidenkymmenen vuoden aikana. Tämä pienentää laskennallista kestävyysvajetta kaksi prosenttia kansantuotteesta eli noin neljä miljardia euroa verrattuna kestävyyslaskelmien pohja-oletukseen, jonka mukaan keskimääräinen työura pitenee kaksi vuotta.**

3) VEROTUKSEN TUOTTONEUTRAALI RAKENNEUUDISTUS

Vuosina 2012-2015 toteutettavan verotuksen rakenneuudistuksen tärkein tavoite on työllistävän talouskasvun edistäminen. Verotuksen rakenteita uudistettaessa jotkin verot kevenevät, toiset kiristyvät. Tämä ei kuitenkaan saa merkitä verotuksen kokonaistason yleistä kiristämistä. Vakaa veroaste jättää tilaa myös yksityisen sektorin kasvulle.

Verotuksen tason yleinen kiristäminen ja kokonaisveroasteen nostaminen ei olisi toimiva tapa tasapainottaa julkista taloutta, koska se uhkaisi hyydyttää yksityisen kulutuksen ja investoinnit. Tämä leikkaisi helposti orastavalta talouskasvulta siivet. Seurauksena voisi pahimmillaan olla edellisestä 1990-luvun alun lamakaudesta tuttu supistuvan talouden ja kiristyvän verotuksen kierre, joka viime kädessä uhkaisi kokohyvinvointiyhteiskunnan rahoitusperustaa.

Kokonaisveroaste eli verojen osuus kansantuotteesta on ollut Suomessa viime vuosina varsin vakaa, 43-44 prosenttia. Sen sijaan kansantuotteen määrä on vaihdellut suuresti. Taantuma pienensi vuonna 2009 kansantuotetta lähes kahdeksan prosenttia. Siksi verotuloja kertyi selvästi aiempaa vähemmän, vaikka kokonaisveroaste pysyikin ennallaan. Vastaavasti uudelleen käynnistynyt talouskasvu on kääntänyt myös yhteiskunnan verotuotot selvään kasvuun, vaikka kokonaisveroaste ei ole noussut.

Oleennaista on nyt varmistaa paluu kestävän talouskasvun tielle. Tässä kannustavalla veropolitiikalla on oma tärkeä osansa. Veropolitiikan ydin on taantuman jälkeen rakenneuudistus, jonka tavoitteena on kannustaa ja edistää talouskasvua, ei kahlita jaestää sitä

- **Verotuksen kokonaistaso pidetään vuosina 2012-2015 vakaana, kokonaisveroaste on 43-44 prosenttia kansantuotteesta.**
- **Verotuksen rakenteellinen uudistaminen tehdään tuottoneutraalisti – kevennykset ja kiristykset menevät päittäin.**
- **Verotuksen rakenneuudistuksen tavoitteena on edistää työllisyyttä, tuottavuutta ja talouskasvua. Verotuksen painopistettä siirretään maltillisesti ansiotulojen verotuksesta kuluttamisen verotuksen suuntaan.**

4) VALTIONTALouden VAKAUTTAMINEN

Valtion budjetti vuodelle 2011 on noin kahdeksan miljardia euroa alijäämäinen. Parantuneet suhdannenäkymät kohentavat osaltaan valtiontalouden tasapainoa sekä verotulojen kasvun että suhdanneriippuvien menojen alenemisen kautta. Mikäli kasvuhakuisessa talouspolitiikassa onnistutaan, paranee valtiontalouden tasapaino edelleen vuosina 2012-2015.

Valtio ei voi omaa taloudenpitoaan kiristämällä kompensoida ikäsidonnaisten menojen kuntatalouteen ja työeläkejärjestelmään aiheuttamaa mittavaa kestävyysvajetta. Mikäli julkisen talouden kestävyysvaje yritettäisiin kattaa vain valtion omin toimin, ajaututtaisiin umpikujaan, jossa hiipuva kansantalous ja heikkenevä työllisyys yhdistyisivät edelleen hallitsemattomasti kasvaviin ikäsidonnaisiin menoihin.

Valtiontalouden tasapainottamisessa on siksi edettävä vuosina 2012-2015 varovasti. Liioiteltu varautuminen väestön ikääntymisestä aiheutuviin tulevien vuosikymmenten menopaineisiin toimeenpanemalla valtiontaloudessa ylimitoitettuja leikkauksia jo lähivuosina olisi tarpeetonta finanssipoliittista jarruttamista. Se vaarantaisi talouskasvun ja viime kädessä myös koko julkisen talouden rahoitusperustan.

Valtion menojen kehitys on kuitenkin saatava määrätietoisella politiikalla hallintaan. Valtion velkaantumisen lähivuosien tavoitteena tulee olla velan kansantuoteosuuden kasvun pysäyttäminen ja kääntäminen alenevalle uralle vuoteen 2015 mennessä.

Velan kansantuoteosuuden kääntäminen laskuun toteutuu, kun valtiontalouden alijäämä supistuu pienemmäksi kuin valtion velasta aiheutuvat vuotuiset korkomenot. Tässä oletetaan, että valtionlainojen reaalkorko on suurin piirtein samalla tasolla kuin kansantuotteen reaalkasvu.

Tavoitteen toteuttamiseksi valtion budjettitalouden alijäämän tulisi pienentyä alle puoleen nykyisestä vuoteen 2015 mennessä.

Menojen kasvu on hyvä ankkuroida periaatteeseen, jonka mukaan valtion perusmenojen (menot pl. korkomenot) taso jäädytetään reaalisesti vuosina 2012-2015. Valtion menojen mitoituksen pohjaksi on syytä ottaa maaliskuussa 2011 päivitettävät budjettikehykset. Lisäsäästöjen tarve ja mittaluokka on vahvistettava vaalikauden alkaessa tuoreiden tilastojen ja päivitettyjen suhdannearvioiden pohjalta. Valtion velan kansantuoteosuuden kasvun taittaminen edellyttää arviolta 0,5-1,5 miljardin euron uusia säästöpäätöksiä.

- **Valtion velan osuus kansantuotteesta käännetään alenevalle uralle vuoteen 2015 mennessä. Tämä edellyttää valtion budjettialijäämän pienentämistä alle puoleen vuodelle 2011 budjetoidusta.**
- **Kasvuhakuisen talouspolitiikan onnistuessa valtiontalous tasapainottuu vuosina 2012-2015 ensisijaisesti talouskasvun tuottamilla kasvavilla verotuloilla sekä säästöillä suhdanneriippuvissa menoissa.**

- **Menojen kasvun rajoittamisen ankkuriperiaatteeksi sopii valtion perusmenojen (menot pl. korot) tason reaalinen jäädyttäminen vaalikaudeksi.**
- **Valtion päätösperäisten menojen mitoituksen pohjaksi otetaan maaliskuussa 2011 päivitettävät budjettikehykset vuosille 2012-2015.**
- **Lisäsäästöjen tarve ja mittaluokka vahvistetaan vaalikauden alkaessa tuoreiden tilastojen ja päivitettyjen suhdannearvioiden pohjalta. Valtion velan kansantuoteosuuden kääntäminen alenevalle uralle edellyttää arviolta 0,5–1,5 miljardin euron uusia säästöpäätöksiä.**

3. Verotuksen kehittäminen

ANSIOTULOJEN VEROJA KEVENNETÄÄN TUNTUVASTI ALENTAMALLA TULOVEROASTEIKKOA JA KOROTTAMALLA TYÖTULOVÄHENNYSTÄ

Ansiotulojen verotusta yleisesti keventämällä kannustetaan työntekoa, ahkeruutta, yrittämistä, osaamisen kartuttamista, tuottavuuden lisäämistä ja uralla etenemistä.

Kevennyksillä myös kohennetaan Suomen kilpailukykyä globaaleilla työmarkkinoilla sekä pienennetään ansiotulojen ja pääomatulojen haitallista verokantaeroa.

Suomen erityispiirre on ankara lisätuloihin kohdistuva marginaaliverotus kaikilla tulotasoilla. Veroprogressio on jyrkkä. Pienten palkkatulojen verotus on Suomessa jo kansainvälisesti vertailtuna kohtuullista, mutta tulojen noustessa ero muihin maihin kasvaa Suomen tappioksi.

Kilpailu osaavista työntekijöistä ja heidät palkkaavista yrityksistä korostaa tarvetta kohdistaa kevennykset paitsi keskituloisille myös suuriin ansiotuloihin. Verotus ei saa millään tulotasolla kohtuuttomasti rangaista suomalaisia koulutuksesta, uralla etenemisestä tai osaamisen kartumisesta.

Työllisyyden lisäämiseksi ja työnteon kannustimien parantamiseksi on tärkeää keventää myös pienten ansiotulojen verotusta. Kevennyksiä ei kuitenkaan tule painottaa erityisesti pienituloisille, sillä se aiheuttaisi vain kannustinongelmien siirtyminen paikasta toiseen. Työssäkäyvät keskituloiset suomalaiset jäisivät perusteettomasti väliinputoajiksi.

Ansiotulojen verotuksen rakenteellinen keventäminen on perusteltua toteuttaa kaikilla tulotasoilla. Lisätuloihin kohdistuvia marginaaliveroja on alennettava kautta linjan.

- **Valtion tuloveroasteikkoa alennetaan ensimmäisessä luokassa 2,5 prosenttiyksikköä, toisessa luokassa 4,0 prosenttiyksikköä ja kolmannessa sekä neljännessä luokassa 3,0 prosenttiyksikköä. Verotus kevenee 1450 miljoonaa euroa.**
- **Työtulovähennyksen enimmäismäärä korotetaan 1100 euroon ja vähennys painotetaan nykyistä voimakkaammin pieniin tuloihin. Verotus kevenee 400 miljoonaa euroa.**
- **Lisäksi tuloveroperusteita muutetaan vuosittain niin, että yleisen ansiotason nousun sekä sosiaalivakuutusmaksujen muutosten verotusta kiristävä vaikutus puretaan. Tämä ei ole kevennys, vaan estää verotuksen muutoin tapahtuvan kiristymisen.**

ELÄKKEIDEN VEROTUKSEEN TÄSMÄOIKAISU VÄLIINPUOTOAJILLE

Eläkeverotuksessa progressio on erityisen voimakasta jo alhaisilla tulotasoilla. Pelkkää kansaneläkettä ja uutta takuueläkettä saavat on kunnallisverotuksen eläketulovähennyksen ansiosta vapautettu kokonaan tuloveroista. Vastaavasti eläketulojen noustessa verotus kiristyy poikkeuksellisen nopeasti.

Päätyvällä vaalikaudella tätä rakenteellista vinoutumaa korjattiin ottamalla vuonna 2008 käyttöön uusi valtionverotuksen eläketulovähennys.

Työeläke karttuu ainoastaan työtä tekemällä. Työeläkkeiden verotuksen keventäminen on siten myös työn verotuksen keventämistä.

Ansiotulojen verotuksen yleisen keventämisen yhteydessä on varmistettava, ettei kohtuulista työeläkettä saavien joukkoon pääse muodostumaan uutta väliinpuotoajaryhmää.

Eläkkeiden verotuksessa on siksi toteutettava täsmäoikaisu, jolla alennetaan kohdennetusti niiden eläkkeensaajien verotusta, jotka muutoin joutuisivat maksamaan veroa enemmän kuin samantuloiset palkansaajat. Oikaisu toteutetaan teknisesti kunnallisverotuksen eläketulovähennystä muuttamalla. Valtion tulee kompensoida kunnille tästä aiheutuva verotulojen menetys.

- **Eläkkeiden verotuksessa toteutetaan täsmäoikaisu, jolla kevennetään kohdennetusti niiden eläkkeensaajien verotusta, jotka muutoin maksaisivat enemmän veroa kuin samantuloisen palkansaaja.**
- **Eläkkeensaajien verotusta kevennetään tulovälillä 13 500 - 35 300 euroa korottamalla kunnallisverotuksen eläketulovähennystä. Vähennyksen alenema pienennetään 13 500 euron ylittävillä tuloilla 24 prosenttiin. Verotus kevenee 200 miljoonaa euroa.**

YHTEISÖVERO 24%, PÄÄOMATULOVERO 30%, ALLE 1000 EURON PÄÄOMATULOT VEROVAPAIKSI

Suomi on asteittain menettänyt kilpailukykyään yritysverotuksessa. Yhteisöverokannan tulee olla sellainen, että kansainvälisesti toimivilla yrityksillä on riittävät kannusteet investoida ja sijoittua Suomeen ja myös näyttää voitot Suomessa. Liian ankara yritysverotus vähentää kotimaista pääomakantaa, alentaa työn tuottavuutta ja päättyy viime kädessä kotimaisten palkansaajien rasiin.

Yritysverotuksessa kohtuullinen veroprosentti ja laaja veropohja tuottavat parhaan tuloksen. Yhteisöverokannan alentaminen tukee veropohjaa ja sitä kautta myös turvaa yhteiskunnan verotuottoja.

Pääomatulojen verotusta on mahdollista maltillisesti korottaa samalla, kun ansiotulojen verotusta ja yritysverotusta kevennetään. Näin pienennetään ansio- ja pääomatulojen välistä haitallista verokantaeroa ja siirretään henkilöverotuksen painopistettä ansiotuloista pääomatulojen suuntaan.

Pääomatulojen verotuksen kiristämisessä on oltava varovainen, sillä pääomatulojen veropohja on hyvin liikkuvaa, joten se liukuu helposti pois liian ankaran verotuksen alta.

Pääomatulot kestävät erityisen huonosti progressiivista veroasteikkoa. Mahdollisuus hajauttaa pääomatuloja ajallisesti ja perheenjäsenten kesken aiheuttaisi eriarvoisuutta ja ruokkisi osaltaan mittavaa verosuunnittelua. Ankarin verotus jäisi niille, joilla ei ole mahdollisuutta tai keinoja tehokkaaseen verosuunnitteluun.

Vakiosuuruinen veroprosentti pääomatuiloille on jatkossakin turvallinen ja oikeudenmukainen lähtökohta sekä veroja maksavan kansalaisen että yhteiskunnan verotuottojen kannalta.

Progressiivinen elementti on syytä tuoda pääomatulojen verotukseen säätämällä vähäiset pääomatulot verovapaiksi. Näin kannustetaan kansalaisten laajapohjaista ja pitkäjänteistä säästämistä ja lisätään pääomatulojen verotuksen oikeudenmukaisuutta.

- **Yhteisöverokantaa alennetaan kaksi prosenttiyksikköä 24 prosenttiin.**
- **Pääomatulojen verokantaa sekä korkotulojen lähdeverokantaa korotetaan kaksi prosenttiyksikköä 30 prosenttiin.**
- **Vähäisten pääomatulojen verotusta helpotetaan säätämällä ne 500-1000 euron määrään asti verovapaiksi.**
- **Yhteisöverokannan alennus keventää verotusta 400 miljoonaa euroa. Pääomatulojen verotuksen muutosten (ml. osinkoverotus) yhteisvaikutus on lievästi verotusta kiristävä, arvio 200 miljoonaa euroa.**

OSINKOVEROUUDISTUS: NORMAALITUOTTO VEROTETAAN YHTEEN KERTAAN, TUOTOSSA RISKILISÄ

Yritysten vahvat taseet ovat tärkeä suhdannepuskuri, jonka arvo erityisesti työllisyyden kannalta korostuu aina taantumien aikana. Verotuksessa ei saa toteuttaa sellaisia muutoksia, jotka johtaisivat takaisin velkavetoiseen yritysrahoitukseen. Yritysten oman pääoman ehtoista rahoitusta ei siksi tule jatkossakaan asettaa verotuksessa heikompaan asemaan vieraaseen pääomaan verrattuna.

Listaamattomien osakeyhtiöiden jakamaan kohtuulliseen voittoon on perusteltua kohdistaa yhdenkertainen verotus pääomatulojen verokannalla. Tämän toteuttamiseksi yhtiön maksamien osinkojen verotusta on huojennettava yhtiön nettovarallisuudelle lasketun normaalituoton osalta.

Normaalituoton määrittämisessä on syytä huomioida laskennan pohjana käytettävän riskittömän koron lisäksi kohtuullinen riskilisä.

Normaalituoton käyttöönoton yhteydessä on luovuttava osinkoverotuksen huojennuksen nykyisestä täysin keinotekoisesta euromääräisestä rajaamisesta alle 90 000 euron osinkoihin. Normaalituotolla ei olisi euromääräistä ylärajaa.

Listaamattomien yhtiöiden jakaman voiton yhdenkertainen verotus pääomatulojen verokannalla toteutuu, kun normaalituottoa vastaavasta osingosta yksi neljäsosa verotetaan osakkaan pääomatulona. Tällöin jaettuun voittoon kohdistuva verotus on yhteensä (yhtiö + osakas): $24\% + (1 - 0,24) \times 0,25 \times 30\% = 29,7\%$.

Normaalituoton ylittävän osingon tulisi olla jatkossa pääomatulona verotettua eli ansiotulona verotetuista osingoista tulee uudistuksen yhteydessä luopua kokonaan.

Listattujen yhtiöiden osinkojen verotusta ei tule verotusta uudistettaessa kiristää nykyiseen verrattuna. Pörssiosingosta olisi veronalaista edelleen 70 prosenttia.

- **Listaamattoman yhtiön nettovarallisuudelle laskettua normaalituottoa vastaavasta osingosta neljäsosa verotetaan osingon saajan pääomatulona. Normaalituottoon kohdistuva vero on yhteensä $24\% + (1-0,24) \times 0,25 \times 30\% = 29,7\%$.**
- **Normaalituotossa huomioidaan kohtuullinen riskilisä, esimerkiksi kolme prosenttia. Jos riskittömäksi koroksi (yhtiöveron jälkeen) oletetaan neljä prosenttia, olisi normaalituotto $4 + 3 = 7$ prosenttia.**
- **Normaalituoton ylittävä osa listaamattoman yhtiön osingosta verotetaan pääomatulona.**
- **Listatun yhtiön jakamasta osingosta verotetaan 70% osingon saajan pääomatulona.**

ASUNTOLAINOJEN KORKOVÄHENNYS SÄILYTETÄÄN, TASOON LIEVÄ VIILAUUS

Omistusasuminen on suomalaisten selvästi yleisimmin toivoma asumismuoto tulotasosta riippumatta, joten on tärkeää edistää kansalaisten laajapohjaista mahdollisuutta osallistua ostajana asuntomarkkinoille.

Asuntosäästäminen asuntolainaa hyväksikäyttäen mahdollistaa omistusasumisen vaihtoehtona myös niille, joiden varallisuus ei muutoin tee oman kodin hankkimista mahdolliseksi.

Korkovähennys parantaa nimenomaan asuntolainaa tarvitsevien asunnonostajien suhteellista asemaa asuntomarkkinoilla suhteessa sijoittajiin, perintöjä saaviin tai muutoin valmiiksi varakkaisiin henkilöihin.

Korkovähennyksellä on siksi jatkuvasti tärkeä yhteiskunnallinen tehtävä laajapohjaisten ja tasapuolisten omistusasuntomarkkinoiden synnyttämisen ja ylläpitämisen kannalta. Korkovähennys on syytä säilyttää myös tulevaisuudessa.

Korkojen vähennysoikeuden kautta kanavoitavaa verotukea on kuitenkin mahdollista lievästi rajoittaa vuosina 2012-2015 toteutettavan verouudistuskokonaisuuden yhteydessä.

Rajoittaminen toteutetaan alentamalla maltillisesti vähennyskelpoisten korkojen suhteellista osuutta samalla, kun pääomatuloveroprosenttia korotetaan. Sen sijaan alijäämähyvityksenä ansiotulojen verotuksessa saatavan korkovähennyksen enimmäismääriä ei ole syytä alentaa lainkaan.

- **Asuntolainojen korkovähennys säilytetään.**
- **Korkovähennystä rajataan maltillisesti niin, että vuonna 2015 vähennyskelpoinen osuus on 80% asuntolainan koroista. Vähennysetu on tällöin 24% (= 0,8 x 30%), kun se vuonna 2011 on 28%.**
- **Ansiotulojen verotuksessa alijäämähyvityksenä tehtävän korkovähennyksen enimmäismääriä ei muuteta.**
- **Ensiasunnon ostajilla säilytetään lisätuna vapautus varainsiirtoverosta.**

KOTITALOUSVÄHENNYS VAKIINNUTETAAN TAANTUMAA EDELTÄNEELLE TASOLLE

Kotitalousvähennys on osoittautunut hyvin toimivaksi osaksi kannustavaa ja työllistävää verojärjestelmää ja onnistuneeksi täsmäaseeksi kotitalouksien teettämässä töissä aiemmin rehotanutta harmaata taloutta vastaan.

Kotitalousvähennyksen myötä on synnytetty käytännössä tyhjistä työllistävä kotitalouspalvelujen toimiala. Harmaa talous on suurelta osin hävinnyt kotitaloustyön markkinoilta vähennyksen ansiosta. Samalla kotitalouspalveluja ostavan kuluttajasuoja on kohentunut. Kotitalousvähennys edistää tehokasta työnjakoa yhteiskunnassa ja kansalaisten mahdollisuutta osallistua täysipainoisesti työelämään.

Kotitalousvähennyksen enimmäismäärä korotettiin vuonna 2009 iskeneen taantuman myötä ja osana elvytystoimia 3000 euroon. Taantuman väistyttyä erityistä perustetta kotitalousvähennyksen ylimääräiselle korotukselle ei enää ole nähtävissä. Vähennyksen enimmäismäärä voidaan palauttaa taantumaa edeltävälle tasolle 2300 euroon. Remonttitöiden osalta aiemmin noudatettua keinotekoista lisärajausta ei tule vähennykseen palauttaa.

- **Kotitalousvähennyksen enimmäismäärä vakiinnutetaan taantumaa edeltäneelle tasolle 2300 euroon. Vähennyksen enimmäismäärää ei erikseen rajoiteta remonttitöiden osalta.**

YLEINEN ARVONLISÄVERO 25%, ALENNETUT VEROKANNAT 15% JA 11%

Verotuksen painopistettä on siirrettävä maltillisesti työn verottamisesta kulutuksen verottamisen suuntaan. Ansiotulojen verottamisesta aiheutuu suurempi hyvinvointitappio kuin kulutuksen verottamisesta. Ansiotuloverotuksella on myös kielteisempi vaikutus talouskasvuun kuin kulutusveroilla.

Arvonlisävero on laajapohjainen ja kansainvälisesti harmonisoitu, joten yleinen kulutusverojen korottaminen on luonnollista toteuttaa juuri arvonlisäverokantoja korottamalla.

Painopisteen siirtäminen työhön kohdistuvista veroista arvonlisäverotukseen on perusteltua myös siksi, että siten voidaan suosia kotimaista työtä ja tuotantoa ulkomaiseen verrattuna.

Ansiotulojen verottaminen kohdistuu Suomessa tehtyyn työhön, mutta ei rasita tuontia. Arvonlisävero kohdistuu puolestaan tasapuolisesti myös tuontiin, mutta ei vientiin. Tällä on eri-

tyistä merkitystä Suomen kaltaisessa pienessä avotaloudessa, jossa ulkomaankaupan osuus kansantaloudessa on suuri.

Kulutusverojen korottaminen aiheuttaa kuluttajahintojen nousua. Tämä kompensoidaan kuluttajahintaindeksiin sidottujen automaattisten tarkistusten kautta tulonsiirtojen saajille.

- **Arvonlisäverokantoja korotetaan kaksi prosenttiyksikköä.**
Yleinen verokanta nousee 25 prosenttiin ja kaksi alennettua verokantaa nousevat 15 ja 11 prosenttiin.
Verotus kiristyy 1,2 miljardia euroa.

TERVEYS- JA YMPÄRISTÖHAITTOIHIN KOHDISTUVIA VALMISTEVEROJA KOROTETAAN

Verotuksen painopisteen siirtämistä kulutusverojen suuntaan on syytä toteuttaa myös korottamalla kohdennetusti terveys- ja ympäristöhaittoihin kohdistuvia valmisteveroja.

Terveyshaittoihin kohdistuvien verojen osalta korotukset ovat kulutuksesta aiheutuvien haittojen takia erityisen perusteltuja alkoholin ja tupakkatuotteiden verotuksessa. Korotukset on kuitenkin syytä pitää maltillisina, jotta kysyntä ei ohjautuisi liian suuressa määrin kasvavaan matkustajatuontiin. Makeisten ja virvoitusjuomien verotusta on perusteltua kiristää ja makeisten veropohja laajentaa myös leivonnaisiin.

Energiaan kohdistuvia veroja on syytä korottaa maltillisesti, sillä vuonna 2011 veroja kiristettiin jo merkittävästi. Liikennepolttoaineiden osalta on mahdollista toteuttaa vain vähäinen korotus. Kuluttajasähkön verotusta on mahdollista edelleen nostaa varovasti sekä ottaa käyttöön sähkön tuotantoon kohdistuva nk. windfall-vero, joka ei nosta sähkön kuluttajahintoja.

- **Terveyshaittoihin kohdistuvia veroja korotetaan alkoholin, tupakan, virvoitusjuomien sekä makeisten ja leivonnaisten osalta.**
- **Energiaveroista korotetaan maltillisesti kuluttajasähkөөn ja liikennepolttoaineisiin kohdistuvia veroja. Lisäksi otetaan käyttöön sähkön tuotannossa nk. windfall-vero.**
- **Valmisteveroja kiristetään yhteensä 600 miljoonaa euroa.**

PERINTÖVEROIHIN HELPOTUSTA USEIMMILLE

Perintö- ja lahjaverotukseen vuonna 2008 toteutetut rakennemuutokset olivat oikeansuuntaisia. Perintö- ja lahjaveroasteikko on kuitenkin edelleen tarpeettoman ankarasti porrastettu ja korkein perintöveroprosentti saavutetaan varsin alhaisella tasolla. Asiaa voidaan korjata korottamalla tuntuvasti asteikon rajoja.

Mikäli perintöveroasteikkojen toinen raja nostetaan 40 000 eurosta 50 000 euroon, veroprosentti alenee I veroluokassa tällä välillä 10 prosentista 7 prosenttiin. Vastaavasti asteikon kolmannen rajan nostaminen 60 000 eurosta 150 000 euroon alentaisi veroprosentin tällä välillä I veroluokassa 13 prosentista 10 prosenttiin. Perintöveron II luokan asteikkoon ja lahjaveroasteikkoihin tehtäisiin vastaavat muutokset.

Näiden asteikkomuutosten vaikutuksesta kaikkien niiden perintövero kevenisi, joiden verotettu perintöosuus on yli 40 000 euroa. Perintöosuuden ylittäessä 150 000 euroa kevennys olisi I veroluokassa 3 000 euroa.

Tällainen asteikkomuutos kohtuullistaisi pieniä ja keskisuuria perintöjä ja lahjoja saavien verorasitusta ja samalla kohdistaisi perintöverorasituksen aiempaa oikeudenmukaisemmin.

Näiden asteikkohuojennusten vastapainoksi mahdollisesti tehtävä hyvin suuriin perintöihin ja lahjoihin kohdistuva kompensoiva korotus ei saa kohdistua alle miljoonan euron suuruisiin perintöosuuksiin tai lahjoihin.

Nykyinen mahdollisuus lahjoittaa säästöhenkivakuutusta hyödyntäen 8 500 euroa verovapaasti kolmen vuoden välein on luonteeltaan keinotekoinen ja sijoitusten neutraalin verokohtelun kannalta kyseenalainen, joten sen säilyttämiselle ei ole nähtävissä erityisiä perusteita.

- **Perintöveroasteikkoja huojennetaan korottamalla asteikkojen toiset rajat 50 000 euroon ja kolmannet rajat 150 000 euroon. Lahjaveroasteikkoihin tehdään vastaavat korotukset. Mahdollinen tätä huojennusta kompensoiva korotus ei saa kohdistua alle miljoonan euron suuruisiin perintöosuuksiin tai lahjoihin.**
- **Mahdollisuus lahjoittaa kolmen vuoden välein verovapaasti 8 500 euroa säästöhenkivakuutuksia hyödyntäen poistetaan.**

KIINTEISTÖVEROT JÄTETÄÄN KUNTIEN PÄÄTETTÄVIKSI

Kunnat päättävät vapaasti ansiotuloihin kohdistuvan kunnallisveron tasosta. Kiinteistöverosta kunnat sen sijaan päättävät vain lain sallimien rajojen sisällä.

Kiinteistövero on kunnallinen vero, joka tulee periaatteessa jättää mahdollisimman vapaasti kuntien itsensä päätettäväksi niiden omista paikallisista tarpeista lähtien.

Erityisen tärkeää on, ettei kuntia pakoteta vastentahtoisiin veronkiristykseen tilanteessa, jossa niillä ei ole kiinteistöveron korottamiseen sen paremmin tarvetta kuin haluakaan. Kiinteistöveroprosenttien nykyisiä alarajoja ei siksi tule nostaa. Kaikilla kunnilla on mahdollisuus halutessaan omin päätöksin nostaa kiinteistöveroprosenttinsa lain sallimiin ylärajoihin asti.

Korkeaksi viritetty kiinteistövero johtaa helposti kohtuuttomiin tilanteisiin, sillä kiinteistövero kohdistuu kattavasti asumiseen, minkä lisäksi kiinteistöjen verotusarvot määräytyvät varsin karkein perustein. Kiinteistöveroprosenttien ylärajoilla on siten edelleen merkitystä kohtuuttomien tilanteiden ennaltaehkäisemisessä. Kiinteistöverotuksessa on syytä säilyttää lakisääteiset ylärajat, mutta niitä voidaan maltillisesti korottaa kuntien päätösvallan varmistamiseksi.

- **Kuntia ei pakoteta kiinteistöveron korotuksiin. Kiinteistöveron alarajat pidetään ennallaan.**
- **Kohtuuttomien tilanteiden ehkäisemiseksi kiinteistöverossa säilytetään ylärajat. Kuntien päätösmahdollisuuksia lisätään korottamalla ylärajoja maltillisesti.**

PANKKIEN VAKAUSMAKSU OTETAAN KÄYTTÖÖN

Suomessa on perusteltua ottaa kansainvälistä kehitystä seuraten käyttöön kansallisiin olosuhteisiin sovitettu pankkivero tai pankkeihin kohdistuva vakausmaksu, jolla kartutetaan rahastoa tulevien rahoituskriisien varalta. Rahoitusjärjestelmän vakauden turvaaminen eri keinoin on sekä yksittäisten kansalaisten että koko kansantalouden kannalta tärkeää. Vakausmaksun käytännön toteutuksessa ja aikataulussa on syytä ottaa huomioon asiaan liittyvä euroopalainen keskustelu ja valmistelu.

- **Pankkien vakausmaksu otetaan käyttöön ja sillä kartutetaan vakauserahastoa tuleviin rahoituskriiseihin varautumiseksi.**

YHTEENVETO VERO-OHJELMAN VEROTUOTTOVAIKUTUKSISTA

Esitetty verouudistuskokonaisuus on tuottoneutraali eli muutosten staattisesti arvioidut kevennykset ja kiristykset menevät lähes päittäin. Tällöin ei ole otettu huomioon muutosten käyttäytymisvaikutuksia. Muutoksilla muun muassa kohennetaan kilpailukykyä ja vaikutetaan myönteisesti yritysten investointi- ja sijoittumispäätöksiin sekä työn kysyntään ja tarjontaan. Nämä vaikutukset tukevat osaltaan veropohjaa ja lisäävät yhteiskunnan saamia verotuloja.

Vero-ohjelmaan sisältyvien veromuutosten staattiset verotuottovaikutukset:

Kevennykset:		milj.€
Ansiotuloverot		-2050
Valtion tuloveroasteikon alennus	-1450	
Työtulovähennyksen korotus	-400	
Eläkkeensaajien täsmäoikaisu	-200	
Yhteisö- ja pääomatuloverot		-200
Yhteisövero	-400	
Pääomatulojen verotus	+200	
Kevennykset yhteensä:		-2250
Kiristykset:		
Arvonlisävero		+1200
Valmisteverot		+600
Verovähennykset		+160
Pankkien vakausero		+150
Kiristykset yhteensä:		+2110

4. Veronmaksajan oikeusturva

Hyvä verojärjestelmä on oikeudenmukainen, tasapuolinen, ennustettava ja tehokas. Hyvään verojärjestelmään kuuluvat myös hallinnon hyvät palvelut sekä nopea ja tehokas oikeusturvajärjestelmä.

VERONMAKSAJAN VELVOITTEITA EI SAA LISÄTÄ VEROTUSTA KEHITETTÄESSÄ

Veronmaksajien edun mukaista on verotuksen toimittaminen automaattista tietojenkäsittelyä ja sähköistä tiedonvälitystä käyttäen nopeasti, tehokkaasti ja vaivattomasti. Pitkälti automaatioon verovalvontaan liittyy kuitenkin oikeusturvaongelmia, jotka tulee ottaa huomioon ja minimoida menetelmiä kehitettäessä.

- **Esitetyt veroilmoitukset on edelleen kehitettävä selkeämpään ja ymmärrettävämpään muotoon. Myös muut verotuspäätökset, kuten perintöveropäätös tai päätös ennakonpidätysprosentin muutoksesta on muutettava ymmärrettävään muotoon.**
- **Veronmaksajan luottamuksen suoja on kehitettävä. Verotuspäätöksessä hyväksytyt vähennys, puuttumattomuus verotarkastuksessa sekä Verohallinnon virkamiehen suullinen tai kirjallinen ohje on säädettävä antamaan veronmaksajalle ehdoton luottamuksen suoja, ellei Verohallinto osoita verovelvollisen toimineen vilpillisessä mielessä.**

VEROHALLINNON NEUVONTA- JA OHJAUSTEHTÄVÄÄ ON TEHOSTETTAVA

Verohallinnon on laadittava ja julkaistava käytännön verotustyötä ohjaavia ja yhdenmukaisia ohjeita. Ohjeiden tasoa on kohotettava niin, että ne eivät ole vain perusteluja mahdollisimman tiukkoihin tulkintoihin vaan verotuksen kokonaisuus ja veronmaksajan palvelu huomioon ottavia juridisesti korkeatasoisia analyyseja lainsäätäjän tahdon mukaisesta verotuksesta.

- **Uutta lainsäädäntöä koskeva Verohallinnon ohjeistus on annettava ennen uuden lain voimaantuloa.**
- **Uuden tulkintakysymyksen noustessa esiin Verohallinnon on välittömästi otettava kantaa sen ratkaisuun ja tiedotettava kannanotostaan. Hallintotuomioistuinten ratkaistua asian Verohallinnon aikaisemmasta kannanotosta poiketen, on ohjeistusta välittömästi muutettava.**
- **Veronsaajien oikeudenvilvontayksiköltä on kiellettävä valitusoikeus Verohallinnon ohjeen tai vakiintuneen käytännön mukaisista verotuspäätöksistä.**
- **Veronsaajien oikeudenvilvontayksikköä on kiellettävä viittaamasta julkaisemattomaan oikeuskäytäntöön omien kantojensa perustelemisessa riita-asioissa, koska verovelvollisella ei ole vastaavaa mahdollisuutta.**
- **Verohallinnon on valvottava, että ohjetta noudatetaan samalla tavalla koko valtakunnassa.**

YRITYKSIÄ TUETTAVA TIETOJEN JA VEROJEN KERÄÄMISESSÄ, EI RANGAISTAVA

Esitetyt veroilmoitusten käytön mahdollistavat työnantajien, pankkien ja muiden yritysten laaja tiedonantovelvollisuus. Tietojen keräämisestä tai ilmoittamisesta ei makseta korvauksia, mutta puuttuvan tai virheellisen tiedon perusteella voidaan määrätä laiminlyöntimaksu.

- **Virheistä, joita yritykset tekevät yleiseen tiedonantovelvollisuuteen liittyen, ei tule määrätä laiminlyöntimaksua, jos virhe on korjattu kehotuksesta.**
- **Verotilin myöhästymismaksusta tulee luopua kun verovelvollinen korjaa virheen oma-aloitteisesti. Muutoin myöhästymismaksua tulee alentaa.**
- **Työnantajasuoritusten ja välillisten verojen keräämiseen liittyvät veroviraston ennakkoratkaisut on muutettava maksuttomiksi.**

VEROTUKSEN ON OLTAVA ENNUSTETTAVAA

Erityisesti yritystoiminnassa verotuksen vaikutus pitäisi olla arvioitavissa jo suunnitteluvaiheessa. Henkilöiden pitkäaikaisiin hankkeisiin vaikuttavien lakien on oltava pitkäikäisiä.

- **Lakien valmisteluun on varattava riittävä aika ja riittävät henkilöresurssit. Verolakien valmistelu on pääsääntöisesti tehtävä työryhmissä, joissa ovat edustettuina veronmaksajat, veronsaajat ja verohallinto. Lakien valmisteluun ja voimaan saattamiseen on varattava riittävä aika.**
- **Lainsäädännön on oltava yksiselitteistä ja selkeää, jotta keskiporto veronmaksaja pystyy laista selvittämään oikeutensa ja veloitteensa.**
- **Verohallinnon on vältettävä luomasta omilla toimillaan vaikeita tulkintatilanteita verotukseen. Korkeimman hallinto-oikeuden ja Keskusverolautakunnan tulisi julkaistuissa päätöksissään pyrkiä yksiselitteisiin tulkintasuosituksiin.**
- **Lakiin kirjattua luottamuksensuojaa on sovellettava ehdottomana oikeusperiaatteena verotuksessa ja hallintotuomioistuimissa.**

VEROTUKSEN ON OLTAVA OIKEUDENMUKAISTA

Verotuksen on oltava yleiseltä tasoltaan, yksityiskohdissaan ja yksittäistapauksissa yleisesti hyväksyttävää. Oikeudenmukaiseen verotukseen kuuluu kaikkien tulonhankkimisesta johtuvien menojen yhtäläinen vähentäminen ja vain todellisen tulon huomioon ottaminen verotettavan tulon laskennassa.

- **Työssä käymisestä aiheutuneet kulut, kuten työn takia hankitusta kakkosasunnosta ja työmatkakuluista aiheutuneet kustannukset on vähennettävä todellisen suuruksina perhesuhteista riippumatta. Työmatkavähennyksen omavastuuta ei saa korottaa ja enimmäismäärä on poistettava.**
- **Tulonhankkimiskulujen on vaikutettava todellisen suuruksena verotettavaan tuloon.**
- **Ensisijaisesti työn vuoksi hankitun koulutuksen ja työvälineiden hankintameno on voitava vähentää kokonaisuudessaan.**
- **Tilapäisestä tulonhankintaan liittyvästä matkasta aiheutuneet kulut, joita työnantaja ei ole korvannut,**

on voitava vähentää saman suuruisina ja samoin perustein, kuin työnantaja olisi ne voinut verovapaasti korvata.

- Luovutustappio ja muut tulon hankkimisesta johtuneet menetykset on säädettävä vähennyskelpoiseksi menojen tapaan.
- Perintöveron maksua on lykättävä sellaisen asunnon osalta, johon leskellä on lain nojalla hallintaoikeus.
- Yli 10 vuotta omistetun omaisuuden luovutusvoiton hankintameno-olettama on palautettava 40 prosentista takaisin 50 prosenttiin.
- Maksun viivästymisestä perittävien korkojen on vastattava yleistä korkotasoa. Sanktioluontoiset maksut on erotettava muista viivästysseuraamuksista.
- Rikosoikeudellisen menettelyn alettua on kaikki hallinnolliset sanktiot ja viivästysseuraamukset samassa asiassa poistettava viran puolesta.

VEROTUS KERRALLA OIKEIN

Verovalmistelun tarkoituksena tulee olla oikean, lain mukaisen verotuspäätöksen tekeminen. Selkeiden virheiden korjaamisen tulee tapahtua nopeasti ja epämuodollisesti. Virheellisen verotuksen korjaamisesta tai perusteettoman jälkiverotusehdotuksen vuoksi ei veronmaksajalle saa syntyä ylimääräisiä kuluja, ellei menettelyyn ole jouduttu veronmaksajan virheellisen menettelyn vuoksi. Oikaisu verovelvollisen hyväksi on tehtävä aina, kun viranomaisen on saanut virheestä tiedon.

- Aiheelliset muutoksenhakukustannukset on korvattava veronmaksajalle aina hallintotuomioistuimessa ja pääosissa asioista oikaisulautakunnassa, ellei virheellinen verotus ole johtunut ensisijaisesti verovelvollisen virheestä tai laiminlyönnistä.
- Oikaistaessa verotusta viranomaisen virheen vuoksi, ei maksettavalle verolle saa periä jäännösveron korkoa eikä yhteisöveron korkoa.
- Muutettaessa verotusta jälkikäteen veronmaksajan vahingoksi, on veronkorotuksesta luovuttava aina tulkintatilanteessa. Veronkorotusta on käytettävä vain verovelvollisen aiheuttaessa tahallaan virheellisen verotuksen.
- Muutoksenhaun käsittelyaikoja on lyhennettävä. Käsittelyn viivästymisestä on maksettava verovelvolliselle korvausta.

Veronmaksajain Keskusliitto

Kalevankatu 4, 00100 Helsinki
puh. (09) 618 871, fax (09) 608 087

VERONMAKSAJAT
Puolenpitoa.